

NAŠA SLOGA

POUČNI, GOSPODARSKI I POLITIČNI LIST.

„Slogom rasta male stvari, a nesloga sve pokrvari“ Nar. Poj.

Predplata s poštarinom stoji 2 f., a seljako samo 1 f. za cijelu godinu. Razmerno 1 f., a seljako 50 novč. za pol godine. Izvan Carerine više poštarina. Svaki pojedini broj stoji 6 novč. Noret se šalju kroz poštarsku Naznačnicu. Ime, prezime i najbližu Poštu valja jasno označiti. Gdje ima više predbrojki, mogu odgovorno svi predplatiti kroz jednu Naznačnicu, a i List dobivati pod jednim jednim ovitkom. Komu List nedodje na vrijeme, neka to javi odpravničtvu u otvorenu pismu, za koje se neplaća nikakva poštarina, napisar izvana Reklamaciju. Tko List prima i drži, ako je pošten, ga i plaća.

Izlazi svaki 1. i 16. dan mjeseca.

UREDNIČTVO I ODPRAVNIČTVO

nalaze se

Via S. FRANCESCO N. 4, I. piano.

Pisma se šalju plateno poštarine. Vjesti, dopisi i drugi spisi štampaju se ili u cijelosti ili u izdaku, naime prema svojoj vrijednosti i smjeru otoga Lista. Nepodpisani se dopisi neupotrebljavaju. Osobna napadanja i čisto sukromne stvari ne nalaze mjesta u ovom Listu. Priobćena se pisma tiskaju po 3 novč. svaki redak. Oglašaji od 8 redaka stoje 60 novč., a svaki redak suriše 5 novč.; ili u slučaju opetovanja po što se pogode oglašajnik i odpravničtvo. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i odpravničtvo, osim izvanrednih slučajeva, ne dopisuju s nikim drugo, nego putem svoje Listarnice.

Pogled po svijetu.

U Trstu 15. listopada 1877.

Osobitih domaćih novosti nema. Carevinsko se više bavi carinom, što se ina udariti na cukar i žest ili li spirital. I naši Poljaci da su bili namišljili zapitati koju ministra predsjednika o iztočnih stvarih al da su odustali od te nakane.

Dogovaranja o trgovačkom ugovoru sa Njemačkom da dobro napreduju. Sad se vieća o vinskoj carini, gdje da su njemački punomoćnici popustili.

Magjarska erdeljska ludorija, što smo ju zadnji put spomenuli, bila i bitisala. Uzprkos oružju, što se našlo, uzprkos dobrovoljcem, što su se očito sakupljali, da provale u Vlašku Rusom za ledja, Magjari su sav taj posao tako zabašurili, da u svoj Ugarskoj neima ni duše krive u tom poslu. Najviše ako postrada kakav čoban, ili kakav pandur, i to će bit sve. A što bi bilo, da budu na primjer Srbi ili Hrvati osnovali dobrovoljačku četu i sakupili oružje, da udare za ledja Trkom? Na to može najbolje odgovoriti Srbin Svetozar Miletić, koji čini jur petnaest mjeseci u Pestanskih tamnicah, samo što je pala na njega sumnja, da je tobože nešto takva snovao. Ugarska ima očevidno jednu pravicu za Magjare, a drugu za Slavene. Najčudnovatije pako u tom poslu jest, što su Magjari htjeli, da bace svu krivdu na naše i ruske Poljake. Iz toga takodjer mogu Poljaci naučiti, kakvi su im priatelji ti vitezi Magjari.

Što su Magjari i Englezi ljući proti Rusiji, to joj se Njemačka pokazuje čvršća i pouzdanija prijateljica. U Franceskoj su bili juče izbori za narodnu skupštinu. Još se nezna, koliko je koja stranka dobila glasovah, ali Republikanci da će svakako iznieti većinu. To će umiriti Italiju, koja se bojala Mak Mahonove stranke radi Rima, ali Njemačkoj neće oprostiti nikad nikoja stranka u Franceskoj, pa ni republikanska. Zato ona mora biti uvijek na oprezu, bila u Franceskoj vlada koja nu drago. U Italiji da će se dne 14 novembra sastati parlament. Govori se, da i ruski car misli dati ustav svojoj državi. Tim bi Ruska vriedil, što puti više nego vriedi u očima sadašnjega svijeta, jer gdje narod govori, tu se drugače sluša, nego gdje govori jedna osoba; ali težko da je još Rusija zrela za takav politički ustroj, zato mi tim glasovom jedva da vjerujemo.

Dopisi.

U Baški dne 11. rujna 1877.

Dragovoljno bi vam, gospodine uredniče, javio od ovog mog zavičaja kakvu ugodnu i radostnu novost, nu buduće nam sudbina odredila navieke kuburiti i kukati, zato odlučili vam za danas koju od sreća reći tom nakanom, da će mi biti na sreću lakše, s druge pako strane računam i to, da i višji krugovi naše jade i nevolje uvide, pa da nemisle o nami, buduće čestokrat znamo šutiti, da u ovom kršovitom kraju živimo kao butreg u leju.

Držim, da nijedna stvar na svijetu nemože toliko djelovati na čovjeka, da ga potakne posvičiti se ralu tili duševnu koli tjelesnom, kao što predjel u kojem stanuje t. j. domovina. Primjerom nam mogu služiti Englezi, koji videći se osamotljeni od ostaloga svijeta u sinjenu moru, svo svoje sile moralne i materijalne tomu jedino posvićihše iz tog samo gledišta, da radom i uztrajnošću svojom podmore ono potrebe, koje ljudskom rodu danomice na vratih kucaju.

Mali prostor zemljišta, nerodica i oskudica, koja bijaše zavladała u ovom našem mjestu pred nekoliko godina, prisili naš mladji budni naraštaj podati se na brodarenje, trgovinu, pak smo do danas tako rekue nastiepo prilično koraknuli napred jer nismo za tu struku niti naobrazbo imali. Da je ovaj naš narod u svoje doba imao škole dobro uredjene za tu struku, kojoj se bijaše posvetio, držim, da nebi bio zaostao za Lošinjani i Cresani. Nije tomu niti dvadeset i pet godina, da su ovdje bili mornari riedki kao biele vrane, a broda trgovačkog nije ni jednoga bilo osim nekoliko plavčieah, koje su medju Senjom, Riekom, Lošinjem i Zadrom brodarile. Već od god. 1848. opazio je ovaj narod, da materijalno svo to većina propada radi nerodice, koja bijaše zavladała i radi broja stanovnikah, koji u malo godinah bi znatno povećan, t. eto vidimo danas, da se sva čeljad splohom podala na brodarstvo i trgovinu. Da nisu naši ljudi upravo u pomorstvu i trgovini orjaskim korakom napredovali, nelažu nam to liepi brodovi, koji u našoj pretiesnoj i apuštenoj luci usidreni jesu, da ih je upravo krasota gledati navlastito u ovo doba godine. Mi ovdje neimamo nijednog velikog broda (di lungo corso), ali imademo zato više od osamdeset što trabakulah, što peligah i bracorah, nebroječ ovamo tragete. Pravedno bi inđi bilo, da bi naši ljudi za ovu dosta veliku glavnicu (kapital) imali i prostranu luku (port), gdje bi mogli svoje brodove osigurati od zeštoko bure, koja znado ovdje neopisivo durati svako doba godine. Kakva je to tegota i štota za naše brodare, koji za osigurati svoje imuštvo moraju tražiti utocište svojim brodovi u luku puntarskoj, jer ovdje akoprem brodovi nisu veliki, ipak nemože jih u ovaj leki niti potnaest usidreno biti. Slučajno ako tko u zimi svojim brodom zaželi kući se vratiti, mora pošteno harać platiti, jer podero užeta (konope) od broda i nemože jedno noći mirno u krovotu proviesti, da nije prisuđen k luki trčati ter tamo budno motriti izložen svim nepogodam vremena, da mu se na brodu kakva nesreća nedogodi. Radi postignutja gradjanje naše luke pisalo se je i govorilo dosta kod višjih i nižih krugovah a povrh svega zagovarao je našu svetu stvar, za koju toliko godinah uzdišemo, na carevinskom vieću naš vele-

vriedni narodni zastupnik gosp. Dr. Dinko Vitezić. Na licu mjesta za osvjedočiti se o stvari bilo je ovdje dosta visoko cijenjenih osobah i nitko nije kazao, da Bašćani luke neupotrebljavaju kao gladan kruha, pak do danas na našu obću žalost nevidimo ništa. Što je tomu uzrok? to ja nisam kadar prosuditi. Mi vriedno molimo našeg vele-vriednog narodnog zastupnika Dr. Dinka Vitezića, da pitanje o našoj luci stavi u Baću opet na rešet, možda bi tako po njegovom zagovoru zadobili ono, za čim toliko godinah težimo.

Pred dvio godinu obećana nam bijaše trgovačka pomorska obrtnička škola, nu ako ova do danas ovdje upeljana nije, sudim da se to jedino u grieh upisati imade našim občinskim starešinom, koji drže školu i naobrazbu za devotu brigu. Neka jih Bog sudi. Naše občinsko poglavarstvo znade veoma uredno svoje poslove obavljati, ono postoji po imenu, a po radu malo, jer je ovo treći mjesec, da nije bilo kadro sazvati občinsku sjednicu, a bi ju imalo po zakonu, kako mi se čini, svakog mjeseca držati, pak i onda kad se ista drži nebudo tarodu oglašeno. Ovako ćemo liepo napredovati. Prošlog mjeseca bio je ovdje jedan činovnik pokrajinskog Odbora, da se uvjeri o stanju naše obćine, ali sudim, da nije mogao mnogo učiniti ni potražiti u 3 ili 4 ure.

Kako mogoh iz pouzdanog izvora čuti, od nekoliko danah broj natjecateljnah na ovo izpražnjeno mjesto učiteljsko pomnožio se na četiri. Svi ti natjecatelji posjeduju toliko vještine u hrvatskom jeziku, da bi njim mogao ovaj, na čije se mjesto natjecaju, da tako rečemo, učiteljom hrvastine biti. Budo li jedan od ova četvorice izabran, ništa nećemo boljega imati nego smo imali. Hora bi već bila, da se jednog uvede red u školu i da bude narod u stanju viditi kakvu korist od škole erpi, da se nastoji djeci omiliti školu, nu kao to do sad bijaše, da u jednom razredu gdje je bilo upisano 99 djece, više od 1/2 je nije nikad ni vidjelo. Tako naćemo nikad dalje! Ovaj put dosta, doskora ču se javiti.

Jedan mornar.

Iz Boljunštine mjeseca septembra 1877.

Boljuuska podestarija je baš pogodila izabrav si županom g. Josipa Buretića. Taj skrban župan, izabran 12. julija o. g., pozove još onog istog mjeseca svoje starešine na prvi dogovor ili sedutu to bijaše većinom glasovah odlučeno, nek se ured ili oficij podestarijski prenese iz gradića Boljuna na polje u kuću istog g. župana i to zato, da će većini svih občinarah biti bliže i laglje obavljanja svojih poslovah u oficiju podestarijskom, te da će se i troškovi umanjiti, jer da ne bude treba plaće gosp. županu za putu u Boljun, pa vrhu toga pita on samih 40 for. stanarino mjesto dosadanjih 40 for. u gradu. Pa nekiji naši gradjani teći zato u Pazin, napiši protest proti toj odluci, nabavi si u cijeloj podestariji (medju 450 izbornikah) do 125 većinom samo podkrižanih podpisah, pa medju drugim izrocni napišu i to, da ono malo civilizacije, štoto jest je ovdje u Boljunštini (liepa čast drugim obćinam), da je sva concentrirana u gradiću Boljunu. Baš gela istina! Tomu svjedoče toliki samo podkrižani gradjani, a pa i djelo u Boljunu ovršeno, naime balegom namazana plovanija!!

O tom protestu kao da će sama dijeta ili sabor nešto progovoriti; nu međutim nek ostali obćinari (dvie trećine) napisu drugi protest i nek prose, da se oduka raprezentance odmah ovrsti te oficij podestariški odmah prenese. — Naši šarenjaci su zatajili narodnost pa misle i vjeru, jer eto pristali su nekiji uz Magjare, uzvišuju mrzok Turčina, mrzo Rusu prijatelja i saveznika naše presvjetle krunice, pa svoje gadne psice (kuje) zovu „Russia“. Čujem, da će politička oblast po žandarih te izpitati.

Dne 24. o. mjes. bijahu po drugi put pozvani naši raprezentanti te bi najviše o tom govoreno, kako i čim će se u dojučerj godini izplatiti tolika dugove obćinske, i čim obćine godišnje troškove podmiriti. A tih dugovah da imaju obćine priličan broj na čast g. Supljini pravašnjemu županu, koji nije dugove iztjerivao, nepotrebne ceste gradio, na svoju se ruku Franom Sestanom pravdao, pa kasnije sve troškove na obćinu naravio. A dug je međutim u c. k. kasi rasao i narasao, pa napokon su i Vranjske obligacije bile sekvestrirane radi dugovah obćinskih. Pa taj potalijančeni mudroljia nek si zapamtiti staru obćinu rieč našeg hrvatskog puka: Ki se nečuva grieha i duga, neće živeti do duga, pa baš po tih istinitih riečih i napreduje dan danas nekijim gospodarstvo.

Al rečeni dan 24 septembra bijaše još skoro jednoglasno (2 glas za, 16) odlučeno, da se ima unapred u boljunskoj školi samo i čisto hrvatski učiti, a tekar u zadnjih godinah nekoliko talijanskoga. Supljini i drugu mu nebijalo to po volji, nu bit će po volji pokrajinskomu školskom vieću, koje da je odlučilo, da se ima u pučkih školah diecu u ovom jeziku učiti, u kojem se i u crkvi rieč božja propoveda. Jeste li razumeli Zvana i Frane! Gosp. Buretić jim odgovori iskreno, da voli neimati škole, nego kakva je sada, a za izgled neka služi provizorna hrvatska škola u Sušnjavici, gdje djeca samo malo vremena školu pohađaju pa ipak znade liepo i čisto čitati, nekoliko pisati, računati — a u Boljunu? Bog se smiluj!!!

Jako je potrebno, da se i drugdje, a naitne na Vranji, provizorna škola otvori, a mnogoč. g. plovani bi i drage volje školu učio, nu dotične školske oblasti nek dobave kakvu priličnu sobicu, pa škola može započeti. U sreću dosadašnjemu djelovanju moram pohvaliti sadašnju raprezentancu, a osobito glavaru Buretića, komu srdačno dovikujem: Srčno i veselo napred! Posla i truda vam je mnogo, al slava na ovom a plaća na drugom svetu neuzmanjka!

IZ BIŠINE U HERCEGOVINI 22. Rujna 1877.

Odavno mislio sam koje slovece zabilježiti, ter vam poslati s prošnjom, da biste se udostojali uvrstiti ga u vaš slavni list „Našu Slogu“. Ja ovdje na carskoj *čadi* (cesti), mogu reći da sam veliki *beg*, dočim Livaj paša ovamo posla me i postavi prvim stražarom sve Bišine (čitatelji spomenut će se, da je Bišina veliki klanac između Blagaja i Nevesinja). Na prolazku kroz ori klanac svačkovrstni ljudi prolaze iz Mostara u Nevesinje i dalje, pak opet od onuda u Mostar; ovdje sam stekao dobro ime, pak zato svaki tko god odmah mimohodi, zeli, pa i treba da se k meni svrati i porazgovori. Neki dan stize *tatarin* (kurier) iz Matahije, kojeg potanko razpitah o stvarma među Nikšićem i Crnogorcim, Gacku i drugim onamo mjestim, na što mi veselo odgovori, da stvar idje dobro, da su *Karudag* — Crnogorci — raztjerani, i džebanu u Nikšić iznova prineli; nadalje zapitivao sam ga, jeli bilo veliko krvi? pa mi dokaza, da je Crnogoracah 200 mrtvih a 700 ranjenih ostalo, a od naših (turakah) desetak ranjenih, i tri mrtva: ali što ćeš da rekneš tu sam stvar za stvarno tako drže, kake mi je tatarin napovjedo: medjutie tatarin otrka u Mostar, da tu viest razturi po cijelom Mostaru; pa ovo imaš što vidjeti: Nikšićani na stotine ujedno bižu u Mostar, koje pitajuć, kud idju i kako je u Nikšiću? koji mi potanko počese napovjedati, kako su za višo danah bili u Nikšiću neimajući nikakvo sprave vojničke, pak nisu se mogli više održati napadaju Crnogorcima: „Već da su znali Crnogorci za naše jedno stanje, na tolike vremena prije mogli su nas zasuvnjiti, ali kad su se naši bezi a Komendar pašom pridali Crnogorcem, mi zato ništa nismo znali, već kad začusmo po gradu uzlaženje Crnogoracah i naših begovah — živio knez crnogorski Nikola — tada stopro izidjemo iz naših kućah na nlice, gdje ugledasmo pun grad Crnogoracah s nožem i sabljom golim u rukam; na taki jad krv se u naša oledeni, ter počesmo kukati misleći, da će nas Crnogorci

odmah svih izsjeti na kabljiće: u tom našem strahu i jaukanju evoti preko dvadeset *telalah* po gradu viđući, da svak bude *rahut* i *veseo*, neka svak bude slobodan, jerbo je sad pod knezovom zaštitom grad i građani. Mi se pak svi povratimo u svoje kuće, ter se medjusobno počmamo svietovati, što da činimo. Ali naši bezi tamo s knezom dogovarali su se kroz nekakve pogodbe, i nama dokazaše, da knez nam dariva sva naša dobra, i da će nas svakoga kako i sebo čuvati i braniti, i srak da provadi svoj zakon kako je po *čitabu*, da idjemo u džamiju (tursku crkvu) i da se klanjamo, ali nam samo neda okujisati na *munari*: da srak tko bude želiti, može slobodno otići iz Nikšića; pak mi validosmo otići, nego pod gjaurovom zapovjedi ostati, jerbo znaš, to nam *din* nepripušta, da nam *gjaur zapovjedila*: mi pako medjusobno odredivši da prtljamo iz Nikšića u Mostar, pak dojavismo knezu, koj nam dade veliku prtljagu i zadosta konjah da natovarimo našu prtljagu, medjutu u našem polazku knez došao je među nas, ter i najmanje naše diete darovao je bielom medjedjom; kad smo se pak dielili od prtljage koju nam je knez dao, s manjim nijesmo mogli, već smo u glas zaurali *živio knez crnogorski, haktihahata mu dao sreću u poduzetju*, pak na to naši prtioci odgovoriše: *Kadune, ajdete s Bogom i sretan vam put, a vjera i Bog, brzo ćemo vas i u Mostaru naći, ali tamo neće naša vlada biti, već svjetla kruna Cesara Beckoga*; mi smo mislili da će nas Turci putem izčekivati i potrebne nam stvari iznositi, i izpratit nas do u Mostar, pa vidiš da nitko nehtje ni uhom krenuti, baš kao da nismo njihova braća; već vjera i Bog sad nam je žao što smo ostavili svjetlog knaza i amo uputili, pak *dinami!* ako nam bude ovako u Mostaru, odmah ćemo svjetlog knaza barjak dignuti u Mostaru i zanj ćemo se i mi početi biti.“

Tako Nikšićani, i mnoga druga nabrajajući o Nikšiću i knazu, i dokazajući, kako ih je nekoliko pomrlo putam od ospicah. Ovo do koji dan polazim u Mostar, pak što budem vidjeti, to ću vam dostariti.“

Slavenski rat za oslobodjenje.

Sa ratista najražnijia novost jest ta, da je Mehmet Ali-Paša skinut sa časti vrhovnog zapovjednika turske vojske a na njegovo mjesto postavljen mahnitni i svemu svrieto znani Sulejman-Paša, koji se onako liepo proslavio u Crnoj Gori i u Šipki, gdje je ludo izgubio nebrojenu tursku vojsku. Toj promjeni da je uzrok, što Mehmet Ali-Paša nije htio udariti na Ruse, videć njihovu pretežnost i tim svoj poraz. A i jesu sad Rusi mnogo jači, jer im je prispjela velika pomoć iz domovine. Ali sa svim tim da se ponudio rečeni Sulejman-Paša, da će on i tu skusiti svoju sreću, i tako eto ga sad na čelu turskih zvierskih čoporah. No dočim se na vodi Jantri i na Lomu glavna ruska vojska, s kojom ih se imao pobiti, i neviče, to je u Dobruči iza ledjah mi kao uzkrenuo ruski general Zimmermann sa svojimi već skrozaboravljenimi četami, tako da je Sulejman morao od svoje vojske otkinuti trideset hiljadah, da se brani proti Zimmermannu. Kako će sad i čim na Caravičevu vojsku, koja je tu za trideset hiljadah ljudi jača. I to je prvo Sulejmanovo junačtvo. U šipackom klanecu i kod Plevna mir. Nego Osman-Paša, da je opet dobio pomoći sa Niša i Sredice (Sofije), nu sad da je u one strane sašao general Gurko sa 8000 konjanikah i 40 toporah, pak se nadati, da će Turkom u Plevau i taj izvor odpora presahnuti. Rusi i Rumunji da su kod Grivice dokončali svoje priprave, zato da se očekivira ekori napadaj na to kobno Plevno, koje je ono Rusom sve račune pokvarilo, jer ga u svoje vrijeme nisu znali li mariti osvojiti. Na koncu računa valja reći, da su sad Rusi u neizmierzno boljem položaju od Turakah. To se vidi takodjer iz jadikovanja turkoljubskih novinah, koje neprestano ponavljaju lažnu viest, da se radi o primirju, dapače i o miru, sad u Beču, sad u Londonu, sad u Parizu. Kad bi Turčini islo dobro, prijatelji mu nobi siguro u taj rog trubili. Nego ti ljudi bi radi s jedne strane epasiti Turaku, a s druge osramotiti Rusku, kao da je tobože morala mir tražiti, ali u tom će se računata prevartiti. Razvrhovni zapovjednik Mahmet Ali-Paša da je poslat proti Crnoj Gori, gdje se sad Crnogorci protiskuju prama jugu, a na sjeverin samo da brane ono, što su dobili. Srbija da je još i sad

noodlučna, isto tako i Grčka, kojoj da neprestano prieti bezdušna Ingleska. Mi mislimo, da bi Rusija najbolje učinila, da se okani tih drajuh pomagaca.

O uzgoju talijanskoga ljuljka

(folium italicum).

Talijauski ljuljak razlikuje se od englezkog time, što ovaj ima veće, izpravnije vlati, jasnobojno lišće, ranijim i brzim rastom, većom korišću, ali i kraćim trajanjem, čega radi je više prikladna za sjetvu kratkotrajne jedno do dvogodišnje trave nego li za livade.

Marva (blago) ju mnogo radje jeda (ždere) nego li englezkog ljuljka zato, što je mehka vlata. Razvije se mnogo brže nego li druge vrsti trave, ponaraste za kositbom veoma brzo tako, da se ljeti može kositi 2—3 puta.

Tim prednostim pridolazi i to, da kao jednogodišnja krunna trava može malo ne nadomjestiti crljenu djetelinu (trifolium pratense sativum) sa svojom hranivošću.

Podnebjje i zemljište. — Pošto ova trava u naravnom stanju pripada više južnoj polovini Europe (dijelja raste u našoj Dalmaciji i u hrvatskom primorju) i mislilo se je, da u sjevernih predjelih ne uspijeva zbog oštre zime; nu kasnije se ipak oprovrglo sa iskustvom mnogih gospodarah, jer takodjer divlja raste i u sjevernih predjelih Njemačke, dapače i Česke; dakle ova trava može podneti i oštrije podnebjje.

Talijauski ljuljak, ne ljubi takovo vlažno i jako zemljište, kao što englezki ljuljak, ali ipak se preporuča, da se uspješnije uzgaja na blagoj (umjerenoj) ilovači nego li na pjeskovitoj ilovači ili na ilovastoj pjeskovači; samo gdje se ova posljednja nalazi u izvrstnom stanju gdje, može se preporučiti, da se i na ovakovoj vrsti zemlje sije, naročito ako se može poslije gnajiti (djubriti).

Mnogi umni i praktični gospodari (poljodjelci) ne preporučaju nikada ovu travu sijati na slabih tlih, najpčaće onda, kad je zdravica (t. j. spodnje tlo) mokra i nepropustna, budući da talijauski ljuljak ljubi suhu zdravicu to jest takovo spodnje tlo, koje će prekomjernu vlagu propuščati.

Obrađivanje zemljišta. — Za ovu travu treba zemljište dobro i duboko preorati, jer svoje žilje široko i duboko pušća t. j. razgrani.

Sijeta se talijanskog ljuljka obavlja u južnih predjelih (n. p. u našoj Dalmaciji, Istriji i hrvatskom primorju) u jeseni, dočim u sjevernih predielih rano u jeseni, da se uzmogna prije zime ubokoreniti ili (rano) u proljeću zato, što su njegove mlade biljke veoma osjetlivo na oštroj zimi.

Pošto je sjeme krunje od englezkog ljuljka i budući da se ova trava toliko nerazgrani, koliko jur opisane trave, s toga treba po novih pokusih kod ručnog sisanja 10 12 5 (5 kilogramah i 60 dg. do 6 kg. i 72 dg.) od jutra.

Kad se pako sije pomiešana s drugom travom i djetelinom, uzimlje se više. Ova trava je za smjesu preporuke vredna s razlogu, što se nijedna trava tako brzo ne razvije i ne rodi, kao što ova. Ja ju bar vazda sijem pomiešanu sa djetelinom i sa drugim travami i uvijek sa dobrim uspiehom.

Gojitba. Budući da ova trava netreba toli čvrsta i sibjena tla koliko jur priobćene u „Našoj Slogi“ trave, s toga treba poslije obdjelanoga tla sa branom (drljačom) i valjem proći, da se zemljište uzmogne bolje izjednačiti i da tlo vlagu u sebi zadrži.

Poruba i rodnost. Pomiešana sa drugim i travami i djetelinom može se ova trava, ako se zelena rabi, više putah kositi. — Dr. Volf kaže: Kad sam ju čistu (samu) sijao, sijao sam ju uz druge trave sve po 1/2 jutra na jakoj, blagoj ilovači pjeskovitoj među zobi, bez kasnijega gnojenja, te sam druge godine drojom kositbom, dobio oko 15 centi siena, računajuć od jutra (1000⁰). Isto je tako proračunao i glasoviti gospodar i pisac Nathusius, a Dr. Karmrodrt mnogo više (47 cent. od tri kositbe, računajuć od jutra). U Hohenheimu proračunala se rodnost za 1/2 više nego li englezkog ljuljka, a Dombaslo računala kao i kod 2—3 godišnje lucerne (medicago sativa).

Glede vriednosti za krmu, jednaka je po Dr. Volfu „načjem repcu“, budući da u 100 dielovah

*) Bat tav u-po molina.

* Ovo goranje tlo, koje se obrađuje, ora, kupa, prekopa i gnajl, zove se prava zemlja oravnica ili mekoca dašim leteca pod mekocem ili spodnjim tlo mrazem.

Različite vesti.

Bečko carevinsko vice broji sveukupno 353 narodnih zastupnika, a između njih ima 78 odvjetnika (advokata), jurista i notara, 46 e. k. činovnika, 97 velikih i 22 malih posjednika, 21 fabrikanta, 23 svećenika, 20 trgovaca, 4 pisatelja, 15 privatnih činovnika, 19 zasebnika i 8 ljeknika.

Promjene u Tršćansko-Koparskoj Biskupiji. M. č. g. Podobnik Dragutin, župnik u Trvižu, dobio mirovinu. Č. G. Skabar Ivan i Močilnikar Josip, začasno u miru, idu duh. pomoć. prvi S. Antonu u Trst, a drugi u Vepriac. Č. g. Bukovec Franjo do sad kapelan Ceranski u Zminju, bi imenovan župničkim Upraviteljem u Trvižu, a na njegovo mjesto ide Gabrielić Ivan, duh. pomoć. u Gračišću. Č. g. Znjidarić Dragutin, do sad duhovni pomoć. u Črnomvrhu bi imenovan duhov. pomoć. u Gračišću, a na njegovo mjesto pride mladomisnik Kavalarić Ivan. Č. g. Zajec Anselm ide kano duh. pomoć. u Hrušicu, a na njegovo mjesto u Jelšanah ide mladomisnik Plata Valentin. Č. g. Anton Rogac, do sad kapelan u Podgradu bi imenovan župničkim Upraviteljem u Katinari. — Umró je dne 7. o. mj. M. č. g. Zorman Josip, kurat u Katinari.

Sv. otac imenovao je u posljednjem koncistoriju od dne 21. rujna kardinala Pecci-a, nadbiskupa Perugie, svojim *kamerlengom*, a to će reći, da po papinoj smrti ovaj će upravljati izpražnjenom papinskom stolicom.

Dalmatinska željeznica odprla se 4. tek. mjeseca na carov imendan. Glavna pruga *Spjel-Sicerić* duga je 84.35 kilom. a ogranak *Perković-Sibenik* 21.76 kilom., dakle sve ukupno 106.12 kilometaraha. Trošak željeznice iznosi 12,161.000 for. Na toj željeznici nebude prvoga voznoga razreda, nego samo drugi i treći.

Gospodin Vežić, naš vriedni dopisnik, bi imenovan jednoglasno od domaćeg Druškog zastupstva nadzornikom gospodarstva i šumarstva one občine. Mi na toj vesti čestitamo i Obćini i gospodinu Vežiću; a nadamo se, da naš neće ni odanlo zaboraviti.

Stanovništvo u Cislattiniji, kao što e. k. statističko povjerenstvo u Beču nabroji, iznosilo je prošle godine 1876. 20,394,980 dušah, a 971,281 više od g. 1869.

Koliko ima svećenikah u Austriji. Godine 1875 bilo je u Austriji 19,003 svećenikah ili poporah računav u to i bogoslovce (sjemenariste). Nadbiskupijah Katoličkih bilo je 9 i 1 grčko istočne crkve, biskupijah Katoličkih i grčko-istočnih 24, 2 latinsko-katolička general vikarijata, 8649 župah (plovanijah), 1846 lokalijah, 1754 bogoslovcah i 32 sjemeništa.

Talijanski princip Amadeo, bivši kralj španski, konu no je lani umrla objavljena žena, Maria Vittoria od Aoste, vele da će u samostan te postati redovnikom.

G. Baudouin de Courtenay, ruski profesor, koji već od više godinah obahadja i mnoga važna napisa o južnih Slavenah, boravio je prošlih danah ovdje u Trstu nakanom da izda biografiju pok. Lavrića. On se nada, da će dojdute godine opet doći u ove naše krajeve, da proputuje Istru i napiše što je važnija o njoj.

Magjarom treba opet novacah, zato su razpisali nov zajam, ali da se novčari nadađu već na njihov lepak, pa kuku i lele. Vele, da ovaj zajam vodi Ugarsku u bankrot, koji će učiniti konac magjarskoj slavi i preuzetnosti.

Magjarska surovost. U Ugarskoj ima mnogo Bugarah, koji se vrtlarstvom bave. A kad onomadno Magjari u Pešti svetkovahu nekoje turake pobjede i opaze, gdje nekoji mirni bugarski vrtlarji poljahu na prodaju svakovrstne povrtnine, u čas planuše kao bjesni na nje, uzeše i porazbaciše im sve što nosahu kako čuše glas: Eto Bugari, prijatelji Rusah, potucimo Rusu i Bugare! Maslo korakah odanlo stajahu i nekoji redarstvenici, al da se ni nemakose tužnim ljudem na pomoć. I ovim gradim činom dokazahu ti Magjari, da su doisto brajta divljih Čerkezah!

Turska zvjerad. Dne 9 prošlog mjeseca vozili se iz Carigrada u Jedrenu (*Adrianopolj*) dopisnik englezkoga lista „Timesa“, nekoliko gospodjah englezkoga društva za podupiranje turskih ranjenikah

i bjegunacah te više turskih čerkezkih vojakah. Kad bjehu na putu, Čerkezom se valjda vrieme činilo dugo; pak daj pistolami iz željeznice unjerati i pucati sad u koje drvo, sad u pasuće se blago, sad u mimostojeca kojeg čovjeka. A kad njim već dosadi pucati van iz željeznice, počese pucati iz jednih željezničkih kolah kroz daske u druga. Putnici radi velike pogibelji, dosti straha pretrpiše, dočim željeznički činovnici nemogoše im ni oni pomoći. Nu kad napokon vlak prispje u Jedrenu, dočekaše naše slavne Čerkeze nekoliko stotinah vojakah, uzeše im oružje i odvedoše u tamnicu.

Opomena. Mole se oni naši p. n. predložili predbojarine, da to što brže učiniti izvole, jer nam posao počeo zapinjati.

U Trstu 15. listopada 1877.

Uredništvo „Naše Sloga.“

Pregled tršćanskoga tržišta.

dne 11. Oktobra 1877.

	OD for. i št.	DO for. i št.
Vesak primorski i ugarski . . . za 100 kilogramah	—	—
Kafa Portoriko	129	132
S. Domingo	103	110
Rio polag vrsti	84	110
Cukar austriljski	44	44 50
tučeni	38 50	42
Crvičje travo buhače (Grisantomo)	120	130
Naranče skrinjica	—	—
Karubo puljezke za 100 Klg.	9 50	10
jerantinsko	5 50	6 50
dalmatinsko	—	—
Smokvo Kalamata	12	14
puljezke	—	15
Limuni skrinjica	5 50	6
Bademki iliti mandule puljezke za 100 Klg.	—	113
dalmatinsko	—	—
Lješnjaci	31	32
Šljive	23	28
Pšenica ruska	14 50	15
ugarska	13	14
galačka	13	14
Kukuruz (turkinja) ruski	8 20	8 80
ugarski	7 50	8 25
Naž	9	12
Ječam	8 50	—
Zob ugarska	7	—
arbanaska	—	—
Pasulj (fazol), polag vrsti robo	—	—
to	—	—
Loča	12	14
Oriz talijanski	18	24
inglezki (kilijanski)	15 75	18 50
Yuna bosanska	110	120
morejska	130	—
arbanaska	127	130
istarska	—	—
Dasko koruške jelovice	32	94
stajerske	44	75
Gredo	12	14 60
bukorice	8	15
Ulje italij. nižje vrsti za 100 Klg.	56	58
najbolje	72	74
srednje vrsti	64	66
dalmatinsko	53	—
istarsko	—	—
Kameno ulje u harilah	17 75	18
u kasotah	20 50	21
Koza strojno naiko	178	200
suhe volovje naiko	107	134
dalma. ist. i bos.	72	125
janjeće naiko za 100 komadah	93	105
dalmatinsko	60	80
korje za 1 Kilg.	—	75
tunene slano	—	50
suhe	—	49
zečje za 110 komadah, u srebru	23	27
Bakalar za 100 Klg.	30	40
Sardelo i baril	16	24
Vitriol modri za 100 Klg.	34	36
zeleni	5 50	6
Maslo	70	94
Loj dalmatinski i naški	50	22
Salo	—	—
Masl (saše razvijeno)	61	—
Slanina	53	55 50
Hakija etollar (100 litarah)	—	—
Galvici istarski za 100 Klg.	23	24
Roj naški	9	9 25
istarski	8 90	9
Liče od javerike	13	16
Vinsko strgotino (Oripala) spleh	31	48
Med	—	37
Lumber (jabučice od javerike)	13 50	15
Pakal baril od 100 Kilg.	3 75	9
Cvoje (strace) za 100 Klg.	17 20	23 50
Kstram dalmat.	—	—

OGLAS.

Grlena bol, kašalj, hroputavica, promuklost, nazeb, zadavica, rora, zapala ustih itd.

mogu se u kratko vrieme izločiti rabljenjem

Nadarenih

Prendini-evih Sladkišah

(PASTIGLIE PRENDINI)

Što jh gotovi P. Prendini lučbar i ljekarnik u Trstu.

Veoma pomažu učiteljem, propovjednikom itd. Prehljenih kašljah noćih, navadno jutarnje hroputavice i grlenih zapalch nestaje kao za čudo uzimanjem ovih sladkišah.

Opazka. Valja se paziti od varalich, koji je pan. Zato valja urjek pitati *Prendini-eva sladkiše (Pastigli d'ini)* te gledati, da bude na omotku kutijice (skatulo) m. Straki komad tih sladkišah ima utisnuto na jednoj strani *Prendini* a na drugoj *Prendini*.

Cicna 30 novč. kutijici zajedno sa naputkom.

Prodaju se u *Prendini-voj ljekarni u Trstu (Farmacia Prendini in Trieste)*. — A izvan Trsta dobivaju se: u *Itace* kod Prodna ljekarnika i kod Jechele i Parčića miroslava; u *Gorici* kod Zanetti-a, Pontoni-a, Kerpana i Kirueta; u *Puli* kod Wassermanna ljekar. i Schrinera miroslava; u *Malom Lošinju* kod Viviani-a; — u *Pazinu* kod Ljuna; — u *Zadru* kod Berčića i Berottini-a; — u *Sibeniku* kod Berosa i Misturo; — u *Spjelju* kod Volpi-a; — u *Korčuli* kod Zovetti-a; — u *Makarskoj* kod Pojan-a i u svih boljih ljekarnah iliti Specijerlah.

SKLADIŠTE

NEPREBITNIH OPEKAH

Podvodnog zamazka Portland

Podvodnog i subog

VAERNA

iz nadarenog zavoda E. Eschera u Sv. Andriji kraj Rovinja.

Opekah i žliebacah

iz tvornice P. V. Ferrari-a u Sv. Jurju kraj Nogara.

SOBNIH LOŃENIH PEĆIH

iz nadarene tvornice E. Kern-a u Gradcu

kod

Jakova Fitz

u Trstu, Via Chiozza Nr. 7.

Na prodaju

Svakovrstne sisaljke iliti pumpe

to ručne to parne.

Pšenična vršila iliti mlatila

to na ruku to na konje.

Kukuruzne RULJAČE iliti mlatila.

OŽIMALA iliti PREŠE

za groždje i uliku.

Žrvnji i parni mlitini.

Lopate, motike, kuke, pralice itd. od nado kod

Schlitz & Comp.

intinjirsko poslovalište, opravništvo i skladište strojevah iliti makinah, zanatnih iliti tehničkih predmetah i zidarskog gradiva

u Trstu, Via della Zonta Nr. 5.